

РЕЦЕНЗІЯ

на рукопис дисертації Вербицької Юлії Михайлівни
"СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ МОТИВАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ МУЛЬТИМЕДІЙНИМИ ЗАСОБАМИ",
на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
053 Психологія

Тема дисертаційного дослідження Ю.М. Вербицької є особливо актуальною в сучасних складних реаліях розвитку вітчизняної освіти. Поширення економічних і культурних зв'язків між країнами, глобальні об'єднувальні процеси у світі об'єктивно ставлять вимогу володіння іноземними мовами, що, у свою чергу, висуває певні завдання до викладачів цього предмету в школі та вищих навчальних закладах. Володіння іноземними мовами є базою для інтелектуального та особистісного зростання, розширює світогляд, сприяє духовному розвитку особистості.

Практика свідчить про те, що ефективність процесу навчання іноземним мовам у більшості випадків низька. Це зумовлено як об'єктивними (недостатня кількість навчальної і методичної літератури, технічних засобів навчання та ін.), так і суб'єктивними чинниками, серед яких одне з чільних місць посідає низька мотивація.

Проблема мотивації студента є однією з найактуальніших, оскільки мотивація є спонукальною силою, яка впливає на моделювання поведінки особистості, спрямовує її вчинки та дії на мотиваційні об'єкти, контролює реалізацію намірів і вибір нових прийомів і стратегій дій, розвитку розуму. Немає сумніву, що мотивація є рушійною силою людської поведінки, включаючи навчання. Це забезпечує високу ефективність освіти. У теперішній період існування дистанційної форми навчання дуже важливі мотиваційні фактори, відсутність яких ставить під загрозу результати навчання. Тому особливо важливо розглянути, наскільки студенти мотивовані вивчати іноземну мову.

У роботі коректно сформульовано мету, об'єкт, предмет, завдання дослідження, що забезпечило проведення його на якісному науковому рівні. Ґрунтовна теоретико-методологічна основа та адекватне використання методів дослідження сприяли успішному вирішенню автором поставлених завдань.

До найбільш вагомих теоретичних здобутків дисертантки слід віднести узагальнення наукової інформації щодо проблеми формування мотивації до вивчення іноземної мови у юнацькому віці. В рамках теоретичного дослідження здійсненого дисертанткою, охарактеризовано психологічні особливості мотивації до вивчення іноземної мови особистості юнацького віку; розкрито роль мультимедійних технологій у формуванні мотивації до навчання на сучасному етапі реформування системи вищої освіти в Україні; виокремлено психологічні чинники формування мотивації до вивчення іноземної мови у юнацькому віці.

Дисертанткою запропоновано психодіагностичний комплекс, застосування якого дало можливість емпірично дослідити та проаналізувати особливості розвитку мотивації до вивчення іноземної мови студентської молоді юнацького віку в контексті традиційних освітніх практик. Заслужують на увагу об'ємність і ретельність кількісного опрацювання результатів констатувального експерименту, із застосуванням методів математичної статистики.

На основі отриманих експериментальних даних, обґрунтовано авторську модель формування мотивації до вивчення іноземної мови засобами мультимедійних технологій у юнацькому віці. Запропонована модель становить науковий і практичний інтерес, та може бути рекомендованою до впровадження в процес освітньої підготовки студентів.

У третьому розділі дисертації представлено психологічну програму розвитку мотивації до вивчення іноземної мови у юнаків засобами мультимедійних технологій. Програму розроблено з урахуванням авторської моделі формування мотивації до вивчення іноземної мови засобами

мультимедійних технологій у юнацькому віці. Формувальний експеримент базувався на застосуванні програми *Language XP* як засобу формування мотивації до вивчення іноземної мови у юнацькому віці засобами мультимедійних технологій. Результати апробації програми засвідчують її ефективність.

На основі проведеного дослідження автором сформульовано ряд наукових висновків, що відображають його логіку та характер реалізованості поставлених завдань.

Ключові положення дисертаційної роботи у повному обсязі викладено в достатній кількості наукових публікацій Ю.М. Вербицької. Теоретичні та практичні положення дисертації доповідалися й отримали схвалення на міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференціях.

Даючи рецензованій дисертації загалом позитивну оцінку, звернемо увагу авторки на окремі зауваження та побажання:

1. Потребує верифікації технічного інструментарію та програмного забезпечення програма «Language XP», на якій акцентує увагу авторка дослідження. Детальний опис бажано подати у додатках.
2. Бажано додати розширений аналіз реально існуючих та популярних платформ, таких як MyEnglishLab або Connest, які активно використовуються на факультетах іноземної філології та в школах.
3. Потребує більшої конкретизації методичний апарат викладання іноземної мови на фоні грантової психологічної частини. Варто відмовитись від загальних фраз, зокрема, замість абстрактних понять «гейміфікація», «технічні засоби» або «віртуальне середовище», необхідно чітко прописати, який саме додаток і на якому етапі засвоєння мови використовувався;
4. Авторці потрібно уточнити, чи застосовувався інструмент (наприклад, Quizlet) для вивчення граматики, лексики, чи для розвитку навичок читання, письма чи мовлення (монологічного/діалогічного);
5. Опис має бути таким, щоб викладач-філолог розумів конкретний алгоритм

дій: на якій лексичній темі, в які ігри грали та які конкретно покликання (лінки) використовувалися.

5. Гендерна точність: У параграфі 3.1 авторка вживає термін «юнаки», що стосується лише чоловічої статі, хоча дослідження охоплює всіх студентів. Рекомендовано замінити це слово на «студенти».
6. Якість перекладу анотації: англomовна анотація гостро потребує редагування, оскільки зараз вона виглядає як недосконалий машинний переклад, що не відповідає науковому стилю.
7. Уточнення вибірки: було б доцільніше раніше (орієнтовно на сторінці 73, де описано констатувальний експеримент) пояснити, чому для дослідження були обрані саме студенти нефілологічних спеціальностей.
8. Текст дисертаційного дослідження не позбавлений стилістичних та орфографічних огріхів

Висловлені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи.

Таким чином, дисертація Ю.М. Вербицької являє собою завершене самостійне дослідження, результати якого мають теоретичне й практичне значення; відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів та може бути рекомендованим до захисту у одноразовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Рецензент:

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри германських мов і
міжкультурної комунікації
факультету іноземної філології
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

